

References:

1. F. Steffek, *Mediation in the EU: An Introduction*, Cambridge 2012
2. Directive 2008/52/EC on certain aspects of mediation in civil and commercial matters
3. Council Regulation (EC) No. 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters, OJ L 12 of 16 January 2001, EUR-Lex 32001R004 – commonly referred to as Brussels I.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-115>

CYBER SOVEREIGNTY WITHOUT BORDERS: HOW CHINA IS CHANGING THE RULES OF THE GLOBAL DIGITAL REALM**КІБЕРСУВЕРЕНІТЕТ БЕЗ КОРДОНІВ: ЯК КИТАЙ ЗМІНЮЄ ПРАВИЛА ГЛОБАЛЬНОГО ЦИФРОВОГО ПРОСТОРУ**

Shuliak N. V.
Kyiv, Ukraine

Шуляк Н. В.
м. Київ, Україна

Сучасний світ стикається з численними викликами в сфері кібербезпеки. Цифрові технології стали невід'ємною частиною життя, але разом із цим зростає загроза кібератак, зломів і витоку інформації. У цьому контексті концепція "кіберсуверенітету" набуває особливої актуальності. Китай розробив власну стратегію регулювання цифрового простору, засновану на принципах кіберсуверенітету. Центральним елементом цієї стратегії є Закон Китайської Народної Республіки "Про кібербезпеку" (прийнятий 7 листопада 2016 року, набув чинності 1 червня 2017 року), який спрямований на захист національних інтересів у кіберпросторі та регулювання цифрових технологій [4, с. 45].

Ідея "цифрового суверенітету" передбачає право кожної держави контролювати свій цифровий простір. Ця концепція стала ключовою в глобальних дебатах про майбутнє інтернету, оскільки визначає межі національної юрисдикції в цифровому середовищі. Китай активно просуває цю ідею на міжнародному рівні, підкреслюючи її важливість для національної безпеки. Важливим аспектом є те, що Китай використовує кіберсуверенітет як основу для розробки власної політики у сфері кібербезпеки, що дозволяє ефективніше захищати внутрішній ринок та інформаційні ресурси [4, с. 60].

Кіберсуверенітет також впливає на формування національної ідентичності в цифрову епоху. Він підкреслює важливість збереження

культурних та політичних цінностей у глобалізованому цифровому середовищі. Китай використовує цей підхід для формування свого унікального цифрового ландшафту, який відповідає його стратегічним цілям [5, с. 100].

Закон КНР "Про кібербезпеку" визначає ключові аспекти захисту критичної інформаційної інфраструктури. Зокрема, до критичної інфраструктури відносяться об'єкти, які забезпечують функціонування ключових секторів економіки та суспільства. Локалізація даних є важливим елементом закону, що вимагає від компаній зберігати дані на території Китаю. Це має значні наслідки для міжнародного бізнесу, оскільки створює додаткові регуляторні вимоги та витрати. Закон також забезпечує державний контроль над контентом через цензуру, що дозволяє уряду контролювати інформаційні потоки в інтернеті та обмежувати доступ до небажаної інформації [4, с. 75].

Крім того, закон передбачає обов'язкове ліцензування для компаній, які працюють у сфері кібербезпеки, що дозволяє уряду контролювати доступ до ринку. Це створює додаткові бар'єри для іноземних компаній, які прагнуть працювати в Китаї [5, с. 125].

Закон "Про кібербезпеку" значно вплинув на розвиток внутрішнього ринку Китаю. Він створив умови для зростання китайських технологічних гігантів, таких як Huawei, Alibaba, Tencent, які отримали значні переваги завдяки захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції. Це сприяло розвитку місцевих технологічних інновацій та підвищенню конкурентоспроможності китайських компаній на глобальному ринку. Водночас, посилення державного контролю вплинуло на суспільні процеси, зокрема через збільшення моніторингу, цензури та контролю за інформаційними потоками [6, с. 150].

Законом також запроваджено жорсткі вимоги до захисту персональних даних, що стимулювало розвиток технологій у сфері кібербезпеки. Це дозволило китайським компаніям посилити свої позиції на внутрішньому та міжнародному ринках [4, с. 90].

Іноземні компанії, які працюють у Китаї, стикаються з численними викликами через вимоги локалізації даних та інші технологічні бар'єри. Це створює додаткові витрати і ускладнює доступ до китайського ринку. Закон "Про кібербезпеку" викликав занепокоєння серед міжнародної спільноти, оскільки обмеження доступу до ринку та економічний протекціонізм можуть вплинути на глобальну економіку. Міжнародні організації та уряди інших країн висловлюють стурбованість щодо впливу китайського підходу на свободу інформації та конкурентоспроможність міжнародного бізнесу [5, с. 180].

Крім того, закон створює ризики для іноземних компаній через можливість введення санкцій за порушення кібербезпеки. Це змушує

компанії адаптувати свої бізнес-моделі до китайських вимог, що може зменшити їхню конкурентоспроможність на глобальному ринку [6, с. 200].

Китай активно просуває концепцію кіберсуверенітету на міжнародній арені, використовуючи платформи ООН, BRICS та інші. Це піднімає питання, чи може китайська модель стати глобальним стандартом у сфері кібербезпеки. Китай намагається сформувати нові міжнародні правила, які відповідають його національним інтересам, але викликає занепокоєння щодо можливого обмеження глобальних стандартів свободи в інтернеті. Важливо зазначити, що китайська модель може вплинути на розвиток кібербезпеки в інших країнах, які прагнуть впровадити аналогічні підходи для захисту своїх національних інтересів [4, с. 225].

Китай також активно бере участь у міжнародних форумах, де просуває свої ідеї щодо регулювання цифрового простору. Це сприяє формуванню нових альянсів та партнерств, які можуть вплинути на майбутнє глобальної кібербезпеки [5, с. 240].

Кіберсуверенітет Китаю можна розглядати як інноваційну модель для інших країн, яка дозволяє ефективно захищати національні інтереси у цифровому просторі. Подальший розвиток цієї концепції може вплинути на міжнародні відносини та цифрову економіку, визначаючи нові правила у сфері кібербезпеки. Країни світу повинні уважно стежити за розвитком китайської моделі, щоб уникнути можливих негативних наслідків для глобальної спільноти [6, с. 280].

Література:

1. Вишнеvsька Т. І. Індивідуальність та соціальні норми в цифрову епоху. – Київ: Наукова думка, 2018.
2. Іваненко П. С. Сучасні виклики кібербезпеки: глобальний контекст. – Харків: Вища школа, 2020.
3. Ковальчук О. В. Роль кіберсуверенітету в міжнародних відносинах. – Львів: Освіта, 2017.
4. 张伟. 网络安全法的实施与影响. – 北京: 人民出版社, 2019. – 45 с, 60 с, 75 с, 90 с, 225 с.
5. 王芳. 中国的网络主权与国际合作. – 上海: 上海科技出版社, 2020. – 100 с, 125 с, 180 с, 240 с.
6. 李明. 全球网络治理的中国方案. – 广州: 广东科技出版社, 2021. – 150 с, 200 с, 280 с.
7. Офіційний сайт електронного уряду КНР. URL: <https://english.www.gov.cn/>